

opm. Ad.

2002

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polej
87-100 Toruń, ul. Podmurza 93, tel. 0048 52 22 22 186
e-mail: fapak@wp.pl, www.zawacki.pl
NIP 956 16 25 787, REGON 142600736
KRS 001 0410
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

wzrost
Borowska Anna

cm. Fabrycki
pow. Lipno

Lipno
z wz-ak WSK
++ Kłodkowska Maria
ps. „Maria”
MK: 455/455 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Kłódkowska Maria.....

J-2-455/455 Pom.....

Lipno 2.02-42; 4932

I./1. Relacja k. 2 s. 1-2

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relacje —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 5

VI. Fotografie 10ab,

I. Delagja

1. Delagja o światełności Marii
Włodkowskiej - data wptywu
wspisani 1979, napis onygg. i
Arch. E. Zawackiej

k. 2 5, 1-2

Kłódkowska Maria z d. Zaleska, ur. w 1887 r. w Popowachiwum 1
gm. Fabianki.

Imiona rodziców: Michał, Katarzyna z d. Gryczewska. 455 / 10m
Wdowa, na utrzymaniu dzieci. Pochodzenie chłopskie. data wpłynęła 11-79
Wykształcenie - szkoła podstawowa. Adres: Cyprianka, gm. Fabianki.

W okresie przedwojennym dzierżawiła działkę gruntów szkolnych.

W czasie okupacji utrzymywała się z w.w. gospodarstwa, oraz z wynajmowania kwater i stołowaniu pracowników sezonowych Cukrowni Chełmca.

W miesiącu październiku - listopadzie 1940 r. został zorganizowany punkt kontaktowy Komendy Obwodu Z.W.Z. krypt. "Postój", a następnie punkt kontaktowy Okręgu Pomorskiego Z.W.Z. krypt "Rejch" w mieszkaniu Kłódkowskiej. Mieszkanie to odpowiadało ze względu na kwatery pracowników Cukrowni. Jako pracownicy sezonowi Cukrowni korzystali z tych kwater m. in. Olszewski Gustaw ps. "Gracjan", Je komendant Obwodu Lipno, a następnie szef łączności Okręgu Pomorskiego Z.W.Z. - A.K. Jeżewski, oficer z inspektoratu Włocławek Z.W.Z. Koprowski Bogusław, Jaworski Marian i inni. Przebywał tam również często szef Sztabu Okręgu Pomorskiego Z.W.Z. - A.K. pułk. Chyliński Józef.

Kiedy składała przysięgę i jaki miała pseudonim, nie pamięta, musiała jednak być zaprzysiężona, ponieważ wtajemniczona i znała obowiązujące hasła dla osób, przybywających na punkt kontaktowy.

Kłódkowska miała krewnych w Niemczech, w związku z tym na jej adres przychodziła nieraz korespondencja konspiracyjna pocztą, na zlecenie Komendy Okręgu.

Osoby, przybywające na punkt kontaktowy, były zawsze nakarmione i zaopatrzone w żywność na drogę.

Raz wieczorem była do niej przesłana paczka z ubraniami i bronią. W nocy została przesłana dalej.

W listopadzie 1942 r. nastąpiły pierwsze aresztowania w Z.W.Z. na terenie pow. Lipno. Aresztowano: Jeżewskiego, oraz rządcę pobliskiego majątku Fabianki Maliszewskiego Franciszka z Wielgiego, pow. Lipno Wilską Krystynę i Sokolnicką. Aresztowano również Kłódkowską. Została przewieziona do więzienia w Włocławku. O aresztowaniu Jeżewskiego została powiadomiona. W tym dniu otrzymała korespondencję konspiracyjną, którą zaraz spaliła. Następnego dnia była przeprowadzona u niej szczegółowa rewizja. Nic podejrzanego nie znaleziono.

Torturowana przez trzy dni nikogo nie wydała. Po trzech dniach została zwolniona.

Po powrocie do domu spotkała się z Jeżewskim, któremu udało się uciec z transportu. Ucieczkę Jeżewskiemu ułatwiła prawdopodobnie Wilska, razem z nim transportowana do Inowrocławia. Jeżewski mówił do Kłódkowskiej, że będzie pracował dalej. Ponieważ na tym terenie był "spalony", trasę przerzutów przez Kujawy przedostał się do Generalnej Guberni.

W dniu 5 maja 1943 r. nastąpiły masowe aresztowania na terenie obwodu Lipno i częściowo Rypin. Z Cyprianki zostali aresztowani: Kłódkowska Maria i 17-toletni łącznik Ogrodowicz Jerzy, oraz rzadca maj Chełmicka, Klawer. Aresztowanych przewieziono do więzienia w Lipnie, a po trzech dniach do obozu śledczego Gestapo w Grudziądzu.

W Grudziądzu przebywała w śledztwie przez trzy miesiące. Pytano ją o Olszewskiego, oraz czy należała do organizacji podziemnej. Mimo bicia i tortur twierdziła uparcie, że nie zna Olszewskiego i poza organizacją T.O.T. innej organizacji nie zna.

Po trzech miesiącach została zwolniona i wróciła do domu w stanie skrajnego wyczerpania.

Od wyzwolenia zamieszkuje w Cypriance i jest na utrzymaniu dzieci.

Podpis składającej
relację:

Relację spisał i stwierdza jej
wiarygodność:

/-/ Zygmunt Grefkowicz

b. komendant placówki Z.W.Z. na gm. Chalin, na terenie której były kwatery Szefa Sztabu i Szefa Łączności Okręgu, a w związku z tym była utrzymywana łączność z punktem kontaktowym w Cypriance.

Cyprianka, dnia 5 września 1979 r.

Bonwiska Anna
v.2. c.1/ka

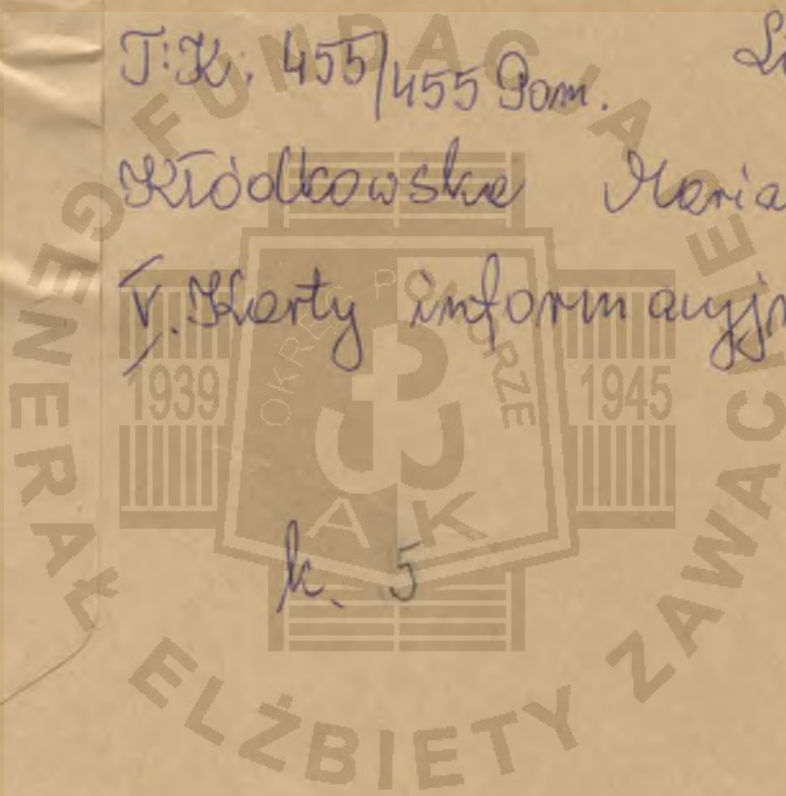
T:K. 455/455 Som.

Sigmo

Krótkowskie Maria

V. Blerty informacyjne

k. 5

1.

455 / 17.2.

3. #k
Lipno

1

4. Któłkowska Maria 5. Z d. Zalewska

6. " Maria " 7. Któłkowska

8. Michał Katarcyński 9. ur. 1884, w Popasze
z d. Gryczewski gm. Fabianka p. Lipno

10. Cyprianka, gm. Fabianka 11. areszt. V. 1942, po 3 dniach
wuj. inżynier z wolności
ochrony w internacie areszt. S. V. 1943 - 3 mies.
w Grudziądzu.

12. Rel. własna S. X. 87:

K/103
19412

M W
23158

kwarta mieszka - punkt kontaktowy
punkt pocztowy

verke!

455 P Włocławek
~~Ma~~ Kłodkowska Maria
ny rel. Natalii Lubińskiej Olmowskiej (511A)
H. Kłodkowska - Cyprjanin K. Włocławek
orientowana w maju 43 r.

WŁOCŁAWEK

WŁÓDKOWSKA

3

† WŁÓDKOWSKA MARIA

†
 w. 1887 r. w Popoińsku
 gm. Fabianki
 m. o. Michał, Aleksander
 z d. Grycieńskich

z d. Zaleska
 ps. "MARIA"

1945
 I XI, 1945 - agent.
 II S. V, 1943

Źródła: -rel. Z. Gryfnowicz
 -rel. G. Olzewski
 -rel. Natalia Cichosz

adres: Gryniewski,
 gm. Fabianki
 woj. Włocławek

vepke

AM

XI, 1940 - punkt kontaktowy k-dy Obw. 2 W2
Zapraszamy do 2 W2 - AK
Agent. XI, 1942 v, po trzech dniach zwołano.
II noc agent. 5.V. 1943 w Lipiance, przesłano
do więzienia w Lipnie, potem w Głodniach.
Torturowano - zwołano po 3 mies.

Śliódzka Maria

S pms 4
7 k

S & L 2 Miegami

zob. Szobowski Józef, Dómi nr 31806,
W-wa 1899, s. 190, poz. 22

AL. IX'14

Gródzka ulica

Lipno 5
AK

abb. Liptkowski B., Polskie Podziemie
w Lujawach...; Toruń 2008,
s. 182, 210, 287

Wł. IX' 14

oper. AM

FODKOWSKA MARIA
"MARIA"

+ K-455 LIPNO
 KŁODKOWSKA ^{PK}
 MARIA
 "MARIA" 14

Krótkowska Maria

